

Examenul Național de Bacalaureat 2022 - simulare
Proba scrisă la Limba și literatura română
23 februarie 2022

Varianta 1

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**50 de puncte**

Citește următorul fragment:

„Mândria de a fi român” – iată o vorbă sublimă și fără sens. Simetrică, în lipsa ei de sens, cu „rușinea de a fi român”. Nu poți fi mândru (sau rușinat) de o calitate pe care n-ai obținut-o prin *merit* sau prin *opțiune*. Nu te-a întrebat nimeni dacă vrei să te naști român și n-ai fost declarat român de un juriu care ți-a evaluat, în prealabil, virtuțile. *Te-ai trezit* român, așa cum te-ai trezit bărbat sau femeie, brunet sau blond, înalt sau scund. [...] Întrucât a fi român nu e o alegere personală și nici un premiu acordat prin concurs, ci o determinare *înnăscută*, nici mândria, nici jena, nici recunoștința, nici insatisfacția n-au ce căuta aici. Mai departe: nu poți fi mândru de a aparține unei categorii atât de largi încât ea conține, inevitabil, elemente contradictorii. Nu poți spune „sunt mândru că sunt om”. Există oameni care justifică, eventual, mândria de a fi om, dar există și căzături, ticăloși, rebuturi, care fac specia de răs. La fel, există români de a căror concetățenie poți fi flatat și există alții care strică „firma” românismului. Poți fi mândru de Eminescu, dar nu poți fi mândru de Alexandru Drăghici sau de Râmăru. [...] Pe de altă parte, e cu totul nedrept ca românii nereușiți să se simtă mândri că fac parte din aceeași categorie cu românii reușiți. E scandalos ca un hoț de buzunare sau un politician ignar și corupt să fie mândri că sunt din neamul lui Ștefan cel Mare. Dacă „românii” sunt P.P. Carp, Brătienii, Maniu, Elisabeta Rizea, Mircea Vulcănescu, Enescu și Brâncuși, mă bucur să fac parte din aceeași comunitate cu ei. Dar dacă românii sunt Ionescu-Caion, Horia Sima, Emil Bobu, Aurelian Bondrea și alții ca ei, nu sunt prea încântat de vecinătate. Românii de anvergură, românii de bună calitate slujesc frecvent de paravan sau de instanță legitimatoră pentru tot soiul de derbedei, grăbiți să-și asume merite cu care n-au nimic în comun. [...] Copiii care se disting la olimpiade, gimnastele, campionii, muzicienii, scriitorii care ajung la o notorietate transnațională sunt resimțiți ca alibiuri ale valorii proprii. Chibițul e mândru de talentul celui din teren și ajunge să se identifice cu el. Au câștigat „ai noștri”, i-au bătut „românii noștri”, „suntem cei mai buni” sunt expresiile candidă, dincolo de care se ascunde convingerea absurdă că cel care le proferează e el însuși subiectul succesului. Nea Ghiță îl aplaudă pe Ilie Năstase ca pe un delegat al performanței proprii. Ilie nu e decât prelungirea pe teren a lui nea Ghiță, instrumentul lui de luptă, mâna lui dreaptă. Românul e când Hagi, când Nadia Comăneci, când Țiriac, când Brâncuși, când Mircea Eliade. Epuizat de atâtea performanțe, el adoarme, în cele din urmă, obosit, dar mândru. A învins pe toate fronturile. În dimineața următoare, lucrurile reintră, pentru o vreme, în normal: mici chiuluri și trișerii cotidiene, străzi cu gropi, prețuri mari, politicieni mincinoși etc. („Treabă românească...”). Întrebat, în particular, ce mai face, românul răspunde cu obidă: „Fac pe dracu’! Nu vezi în ce hal suntem? Ce țară e asta?”. Dar întrebat de un reporter, în fața camerei de luat vederi, el se recompune, își aduce aminte de strămoși și zice, fără să clipească: „Sunt mândru că sunt român!”.

Câtă vreme vom trăi de pe urma meritelor *altor* români, ale *marilor* români, nu vom face din România o țară de care să fim mândri. Fiecare român ar trebui, dimpotrivă, să-și pună problema meritelor sale *personale*, a succeselor lui, a efortului lui. Mândria de a fi român e ceva care trebuie luat *nu* ca punct de plecare, ci ca *scop* de atins. Altfel, în loc să fie un *combustibil* energizant, ea va rămâne ceea ce este de multă vreme: un drog, un somnifer, o *fudulie*.

(Andrei Pleșu, *Mândria de a fi român*, apărut în *Dilema veche*, nr. 932, 17 – 23 februarie 2022)

IGNĂR, -Ă, *ignari*, -e, adj. (Livr.) Incult, ignorant.

CHIBIȚ, *chibiți*, s. m. Persoană care asistă la un joc de cărți, la o partidă de șah, de table etc. fără a participa (dar adesea sfătuind cum să joace pe unul dintre jucători). (Argou) Persoană ipocrită.

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *punct de plecare*. **6 puncte**
2. Menționează ce sunt *românii nereușiți* în concepția autorului. **6 puncte**
3. Precizează cine sunt văzuți ca *alibiuri ale valorii proprii*, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul citat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care, în viziunea autorului, „*Mândria de a fi român*” este o sintagmă fără sens. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, cum *vom face din România o țară de care să fim mândri*, potrivit informațiilor din textul-suport. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă patriotismul este o valoare culturală care trebuie să îl caracterizeze pe omul contemporan, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Mândria de a fi român* de Andrei Pleșu, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

10 puncte

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în fragmentul dat.

ACTUL 1

Sala cea mare, în stil Renaștere ușor modificat, a palatului Pietro Gralla, la Veneția, în ultimii ei ani de republică independentă. Aspect monumental. [...] Pereții au chenare mari de lemn sculptate care încadrează picturi din școlile venețiene. La fel, tavanul sculptat împărțit în pătrate numeroase e pictat. Pardoseala este de marmoră albă, așternută în parte cu somptuoase covoare orientale. [...]

PIETRO este un bărbat ca de 40 – 50 de ani, înalt, nas puternic, gura mare, nervozitate bărbătească, impulsiv. Dă o impresie de loialitate, de profundă și aspră bunătate, poruncitoare. Nici el, ca și Alta, nu poartă peruca epocii. [...]

ALTA, femeie de o frumusețe neliniștitoare, voinică, dar mlădioasă, cu mișcările senzuale. Are ochii mari în cearcăne vinete, care îi dau un aer de profundă melancolie când privește stăruitor, fără să vorbească.

NICOLA e un fel de uriaș tăcut, parcă mereu încruntat. Vorbește numai cât e nevoie, rar de tot se iluminează la față ca un copil, dar numaidecât apoi se întunecă și devine din nou același uriaș tăcut.

SCENA I – PIETRO, ALTA, NICOLA

PIETRO (*către Nicola, după un timp de reflexie*): Schimbă, apropie țărmurile. Roșiile pe o coloană, albastrele pe două coloane.

NICOLA (*sobru, în genunchi*): La ce depărtare?

PIETRO: Opt leghe depărtare.

NICOLA: Opt leghe, Signor? Dar atunci mai este de folos una din coloane?

PIETRO (*potrivind încă navele cu bastonul*): Nicola, nu câștigă pe mare decât cei îndrăzneți. Cei care fac pe dos decât se așteaptă, după încercarea trecută, dușmanul. Acum, suntem înspre amurg. Coloana din stânga trece între soare și navele dușmane, în timp ce coloana din dreapta începe foarte prudentă lupta, pentru ca să dea timp navelor învăluitoare să ajungă în poziție de tragere. Apoi imediat virează și ea (*face semn cu bastonul și asteaptă ca Nicola să execute ceea ce îi spune*).

(Camil Petrescu, *Act venețian*)

Notă: pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

30 de puncte

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text poetic studiat, aparținând lui Lucian Blaga sau Ion Barbu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- analiza a două elemente de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseuul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.